

Europa er unnagjort, Afrika har fått en snarvisitt og planene er klare for atlantehavskryssing i retning Brasil. RX II-mannskapet sitter med mange inntrykk fra turen sydover. Og de har lært seg uttrykket «Cabo Verde, No Stress!»

RX-II
NORWAY

TEKST &
FOTO: RX II-
mannskapet

Europa skjedde oss. Plutselig var vi ved enden. Etter noe som føltes som uendelige timer med mekking og båttetting. Pauser med seiling i. Og varm europeisk gjestfrihet med vin og Guinness på. Det var med et visst vemod og større forventning vi tittet ut forbi den blå horisonten mot et nytt kontinent. **Afrika.** Stort, varmt og fargefrodig. Herjet og hedret. Scenen for de virkelige opplevelsene. Kulturkontrastene. Menneskemøtene.

MAROKKO. Det sitter en mann og lokker en kobraslange opp av en kurv med en entonesfløyte. Det gjør faktisk det. Midt i deilig markeds-plasskaos i **Marrakesh.** Vi trodde det var svunnet hen i historien. At eventyret var ferdig. Boken støvet ned. Men det sitter en mann rett foran oss og spiller for slangen sin.

Det er nettopp den eksotiske annerledeshet som ledet oss ut i

langtursfenomenet. Likefullt er det nettopp samme annerledeshet som gang på gang slår oss ut. Ofte rent fysisk så klart. Med uvante bakterier og sint fordøyelsessystem. Men like gjerne mentalt. Vi er turister i seilklær, litt får i ulveklær. Vi vil unngå de opptråkkede turiststiene, men tusler jo rundt blondt språkkyndige med stort kamera rundt halsen og en **Bergans**-sekk på ryggen. Like usynlige som glemte fendere langs skutesiden under seilas. Og vi er ikke alene. Blåbløke, solbrente fendere stikker seg ut blant mørk, slank sydlanskheter. Men vi er ikke mer enn litt sent ute. Vi kan ikke kreve hvite flekker på kartet. Men selv **Marokko** har grå flekker. Ennå kan man rote seg bort fra opptråkketheten og inn i det autentiske Marokko. Ennå lukter det krydder, fisk, varme og svette. Ennå er de varme fargefrode omgivelsene fylt med smil og høylydt samtale på ukjent språk. Ennå bærer Marokko eventyret i seg. Tusen og én natt.

Ferdig med

▼ **PLASSUTNYTTELSE:** I marokkanske Essaouira vet fiskerne å utnytte plassen i havnen.

Vi får svelge det faktum at mye er iscenesatt i turismens fremme. Og at vi ikke er usynlige. At vi er store selvløsende fluer på veggen. Forbakgrunnen er historiegammel. Bygningene bærer århundrer med storlått velstand og uutgrunnet elendighet i sitt minne og sin fremferd. Og folket er autentisk. Leende, høylydte og gudfryktige. Gjestfrie og avslappede. Dessuten fikk vi et glimt av innsiden. Vi fikk en venninne. En med røtter og oppvekst i det forjettede land. Som hadde nøkkel til Marokko innenfor turismen. Vi fikk møte våre egne, forhånds-kapte fordommer. Egen bedrevitenhet. Og måtte svelge dem hele.

Marrokansk spa, kalt hammam, var befriende frilynt og intimgrensesprengende. Sosial hverandrevask. Og vår single og vestlig selvstendige venninne inviterte på hjemmelaget og -servert tangine. Dessuten, bor man i en marrokansk havn, bor man midt oppi marrokansk ånd. På utsiden av turistisk komfort. Alle bevegelser foretas

med en voldsom høylydhet omgitt av hundrevis av mennesker i pausemodus. Fisk overalt. Og hver innbygger synes å ha egen fiskejolle. Båtene er nedlesset i rusten vaier og flyttes for flyttingens del. Masse lyd, lukt, farger og sleip fiskeslo. Helt autentisk marrokansk hverdag. Deilig unorskt!

KAPP VERDE. Etter Marokko lå det lengste havstrekke til nå foran oss. 1200 nautiske mil. Vi brukte 8 døgn og var kjempefornøyde. Men selv om 8 døgn var mindre enn vi hadde regnet med, var vi ikke mindre glade da vi plantet bena godt på fast grunn i **Palmeira, Kapp Verde**. Kald øl var det som stod øverst på listen. At vi fører strengt alkoholforbud på seilas, gjør at øl er lykkefremmende for smaksløker og magefølelsen når vi kommer i land. Medseilere snakker like gladelig om biff, og ferskt kjøtt er heller ikke å forakte etter mange havdøgn. Selv om måltidene om bord holder høy standard, kan ikke

«corned beef» gjøres om til skikkelig biff. Det er derfor blitt litt flere restaurantbesøk på Kapp Verde-øya **Sal** enn lommeboka tillater. Men det er viktig å kose seg. Ikke leve på akkord med trivselen. Vi har vært på lokal bursdagfest, grillet fersk tunfisk på stranden, og spist på de stedene kanskje ikke en vanlig charterturist våger å satse helsen på. Og det med god grunn. For det koster litt å gå utenfor allfarvei. Magene har fått gjennomgå litt her på Kapp Verde. **Imodium** og **Idoform** er blitt våre beste venner.

Kapp Verde er en øygruppe 500 km ut i **Atlanten** vest for Afrika. En god blanding av afrikansk og portugisisk kultur gir potensiale for de store opplevelsene vi er på jakt etter. Selv om vi befinner oss på den øya med mest turisme, ødelegger ikke det for eksotikken.

Turismen er fortsatt ikke så utbredt. En parallellgate innenfor stranden befinner man seg plutselig midt i den lokale hverdagen. Mange gode venner har vi også fått. At

Elise snakker fransk, **Joachim** tysk, **Axel** (på besøk fra **Norge**) snakker italiensk, og **Ingeborg** og **Eivind** portugisisk, gjør at vi med en gang får et annet forhold til de som bor her. Å få innpass hos de lokale heltene er gull verdt. De viser oss butikene med lokale priser (halvparten av turistprisene), tar oss med på de beste festene, viser oss nattlig danskunst og mater oss med kulturnyanser og tøysevann vi vanskelig hadde opplevd på egen hånd.

Øyene her har også store klimavariasjoner. Fra Sal med noen få regndråper annenhvert år, som praktisk talt er ørken, til **Santo Antão** med sine frodige og grønnkledte dalsider. **Ilha do Fogo** er vulkanøya. Den høyeste toppen på 2825 meter over havet og en aktiv vulkan, som hadde utbrudd for ikke mange år siden, lokker frem våre fjellabstinenser. Disse øyene har et stort potensiale for seilferie. Men avstandene gjør at det må beregnes lange dagstapper mellom noen av dem. Siden vi om ikke lenge

Europa Atlanterhavs-kryssing neste

▼ **VINDSTILLE:** Skipper Amland forlater RX II i en elegant «backflip» i vindstille. Som RX II garantert møter i stillebeltet på vei mot Brasil.

▲▲▲ **FOTOGRAFEN:** Elise Dale Narum står for mesteparten av fotograferingen. Her snikfotograferer Elise seg selv.

▲▲ **1000 NETTER:** I Marrakesh jobber alle hardt for å gi turistene en autentisk opplevelse av Marokkos mystikk.

▲ **FRUKT:** Fruktmannen i Marokko.

skal ut på en lengre etappe, har vi prioritert rolig fastlandsliv på øya Sal foreløpig.

Menneskene her er fulle av liv. Selv om de knapt eier nåla i veggen, er de glade og fornøyde så lenge dagens aller viktigste behov er dekket. De lever fra hånd til munn. Morgendagen er ingen bekymring i dag. De deler med hverandre og alle passer på alle. Lite kriminalitet er det også. Den første kvelden vi kom inn til brygga med jolla og skulle låse den, fikk vi streng beskjed om at det var bare tullete og litt frekt. De stjeler jo ikke her! Vi har ikke opplevd noe annet og føler oss trygge.

Vi har hyrt en av gutta som bor på brygga her til å passe på jolla vår. Hvilket vil si at vi egentlig bare holder en av de fattigste her med et måltid om dagen. Har skjont at han ikke passer så veldig godt på, men det verste som skjer er at de lokale fiskerne låner den en liten tur. De har fiskebåtene sine liggende på bøye litt ute i bukten og ligger det en ledig jolle ved brygga, låner de den like så godt for å komme seg ut til båten sin.

Det er en del av «alle deler med alle-skikken». Så lenge vi husker på å ta med oss en kanne med ekstra bensin, er det jo bare hyggelig å bidra litt.

Når noen av oss kommer slitne og festustemte ned til brygga tidlig på morgenviksten og de andre allerede har dratt til båten, er det dessuten lurt å være kamerat med de lokale fiskerne. De svipper oss gjerne bort til båten med et vennlig smil om munnen. Vi ønsker de «boa pesca!» og nok en dag titter sola på en regnfri himmel frem på Kapp Verde.

FORBEREDELSE TIL ATLANTEREN. Nå skal vi over den store dammen. Det krever litt forberedelser både for båten og mannskapet. Det var jo denne seilassen båten ble bygd for, så den bør ha overseilingspotensiale. Mannskapet har også vært ute på lange strekk før, så vi har jo også overseilingspotensiale. Litt småmekk på det elektriske anlegget og litt gjennomgang av ting og tang må alltid til før vi kaster loss.

Men først må vi komme oss til en ordentlig havn. Det er utrolig hvor vanskelig det er å få fikset ting når man ligger på anker utenfor Sal på

Kapp Verde-øyene. For det første er det et av verdens beste vindsurfsteder – og det må jo prøves! For det andre er det en mentalitet på denne øya som gjennomsyrrer alt, «Cabo Verde, No Stress!». Denne mentaliteten har truffet forberedelsesplanen vår hardt, så vi skal reise til en annen øy før vi begynner oppbunkring og fiksing. **Mindelo** på **São Vicente** har en fin havn til klargjøring. Den ligger 120 n mil unna, så med vår regattabåt er det fort gjort!

Der blir det oppbunkring av 400 liter vann, 300 liter diesel, utallige typer boksemat, desserter, ris, pasta, ferske grønnsaker og kjøtt til de første dagene på havet. Alt av tenkelig mat som holder over lenger tid. For mat, det blir det tid til på sjøen. Vi er ganske ekstravagante i matveien når vi kommer oss på havet. Det blir store frokoster, varme lunsjer og middager med desserter. Man har rett og slett god tid til mat så lenge slingringen er overkommelig. Det er en viktig kosefaktor når vi går løs på fjorten dagen på havet.

For det blir noen nautiske mil som skal tilbakelegges når vi skal over, ca. 1500. Fra São Vicente til

Fernando de Noronha i Brasil. På det lengste strekket til nå, la vi bak oss 1200 n mil, men det var i veldig god vind i hekken. Nå skal vi starte med vinden aktenifra, før vi går over til en rom slør og deretter trefter stillebeltet. Kursen vi skal holde i stillebeltet er nesten rett syd, så det kan bli hett! Vi bunkrer opp med noen ekstra liter diesel så vi kan komme oss gjennom stillebeltet uten alt for mye dupping. I tillegg har vi soltrekket vårt klart når sola står på det sterkeste.

Fordi vi får litt forskjellige vindretninger, ligger alle seilene klare. Spinnaker til lensen i starten, Code Zeroen til sløring nærmere ekvator, og windseekeren når vi leter etter vind i stillebeltet. Vi har også stormseilene liggende ganske lett tilgjengelig om vi mot formodning skulle få en storm på veien. Vi har i hvert fall oppdaterte værmeldinger hele tiden, så vi skal være klare.

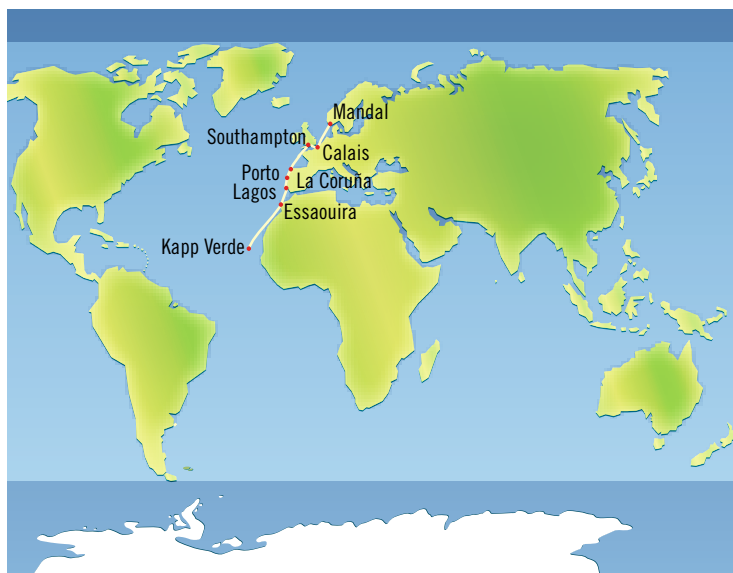
Dette er vår første seilas på kystfjerne havområder. I den anledningen krever en del av våre innretninger litt ekstra omsorg i forkant. Medisinskrin og «grab-bag» skal ettersees, flåten sikres omhyggelig på dekk og riggen undersøkes.

◀ **BUGNER:** Matinnkjøp og oppbunkring gjøres på et godt gammeldags marked.

▶ **GJEST:** RX II-gjest Axel Száva Pettersen trimmer gennaker med barsk look.

▼ **BÅLKOS:** Mr. Nilton tilbereder fisk på stranden på Sal, Kapp Verde.

Småting som gjør den store forskjellen. Det er fort gjort å gjøre når man ligger i havn, men tar lang tid på sjøen. Det er ikke minst viktig at vi som båtfremdrivere og mannskap er forberedt på tid uten landkjenning og eventuelle kritiske situasjoner. At vi føler oss trygge og komfortable på det store blå havet. Det tror vi at vi gjør.

VEIEN VIDERE. Reiseruten vår ble til med globus og atlas som eneste håndfaste grunnlag. Detaljnivået lå på verdenshav, kontinent og i noen tilfeller spesifikke land. Distanser og tid var et ikke-tema og pilotbøker hadde vi ikke vært borti. Med andre ord, lite håndfast å forholde seg til. Men vi var enige om én ting, og det var at steder man ikke så lett kommer til uten båt, skulle ha prioritet. Dessuten ville vi ikke seile dit hvor andre seilere har vært eller vi ble anbefalt å dra. Vi ville heller finne noen perler for oss selv. Passe navt i en tid hvor det går charterfly til praktisk talt hele verden. Likefullt en felles plattform for videre valg av stoppesteder.

Når vi har krysset «dammen», nærmer det seg jul. Våre første es-

timater tilsa at med god vind og få problemer ville vi kunne nå **Antarktis** på denne tiden. Men vi er nå halvveis til Antarktis. Virkeligheten innhentet oss for en god stund siden, og sesongen for antarktisesøk er nok blåst bort før vi nærmer oss **Tierra Del Fuego**, syd i **Argentina**. Før den tid er det viktigere ting som må tas i betraktning. Hvor skal julen feires?

Avreisedato fra Kapp Verde er satt til de første dagene i desember, så vi håper å nå Fernando da Noronha i midten av julemåneden. Derfra går turen sørover og kjenner vi oss selv rett, blir det ikke mange breddegradene før julekvelden brått er der. Pinnekjøttet er ihvert fall sendt nedover. Rekker vi ikke å komme oss til **Itacaré**, hvor det befinner seg, kan vi alltid ta en forsinket julemiddag en gang ute i februar.

▲ **TIL RORS:** Ingeborg Vreim med en stødig hånd på RX IIs rorkult.

◀ **KROPPSVASK:** For å holde hygien innenfor det akseptable blir kroppsvask utført på fordekket.

TIDLIGERE ARTIKLER

2007/5: **DE UTVALGTE**
 2007/7: **SØKENDE ILLUSJONISTER**
 2007/8: **FORBEREDELSE**
 2007/9: **OM Å FALLE PÅ PLOSS**
 Artiklene kan du laste ned gratis på RX-siden på www.seilmagasinet.no.

Følg RX II på SEILmagasinet.no!

RX II har sin egen underside på www.seilmagasinet.no. Mannskapet oppdaterer siden daglig med tekst, bilder og video via satellittkommunikasjon.

Følg RX II daglig på nettet!

Disse bidrar til Prosjekt RX

